

NOTERT



BRANN
Gressbrann i Rogaland slukket

* Til sammen drøyt 90 mann-skaper fra brannvesenet og Sivilforsvaret kjempet sammen med fire bønder i timervis for å slukke gress- og lyngbrannen i Time i Rogaland natt til søndag.

Tidlig søndag morgen ankom skogbrannhelikopteret som står i beredskap å Torp, området for å delta i slukkingen av brannen i Bjørnalia i Time og Gjesdal kommuner.

Støtten fra luften ga umiddelbart god effekt kombinert med god innsats fra mann-skapene, opplyser informasjonsskonsulent Gry E. Solem i Brannvesenet Sør-Rogaland. Dermed kunne brannvesenet like etter klokken 7.30 melde at brannen var under kontroll. Ingen personer eller bygninger ble skadd i brannen. ©NTB

MAT
Varsler plan for radioaktiv mat

* Handlingsplanen for håndtering av radioaktivt avfall i mat ble utviklet i krisituasjonen etter Tsjernobyl i 1986. Nå skal den oppdateres. Statens strålevern og Mattilsynet lager nå en ny handlingsplan som skal være ferdig i løpet av året, melder Adresseavisen.

Forvaltningen av radioaktivitet i næringsmidler har vært preget av ulykken i Tsjernobyl i 1986. Den ble utviklet i en krisituasjon og har i liten grad vært revidert siden, sier forsker Astrid Liland i Statens strålevern. ©NTB

KULTUR
Islendingsagaer ute på tre språk

* Etter seks års arbeid og med 100 oversettere, forskere og forfattere i sving, lanseres mandag islendingsagaene på dansk, norsk og svensk.

Hver av utgavene er på cirka 2.500 sider fordelt på fem bind. Forfatterne Roy Jacobsen og Edvard Hoem har vært rådgivere for språket i den norske utgaven.

Dette er en svært viktig del av vår felles nordiske kulturarv, og jeg er glad for at islendingsagaene nå blir tilgjengelige i en ny og moderne språkform, sier kulturminister Thorhild Widvey (H). ©NTB

* **TURISME**

Milliardvekst for naturturisme



Tilbake til naturen: Den store veksten i naturbaserte reiselivsbedrifter i Norden gjenspeiler seg også i søkertallet til naturbasert reiseliv ved NMBU på Ås. Her studenter på utferd i Hallingdal.

Ny forskning viser at nordisk naturturisme er i kraftig vekst, og omsetter årlig for til sammen rundt 3 milliarder kroner i Norge og 3,6 milliarder i Sverige.

– Stadig flere turister søker ferieopplevelser i norsk og svensk natur, sier professor i naturbasert reiseliv, Peter Fredman. Fredman har blant annet jobbet med naturturisme ved flere universitet i Sverige, og forsket på utvikling av turisme, friluftsliv og nasjonalparker i Sverige isart 20 år. Denne våren har Fredman startet som professor ved institutt for naturforvaltning ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås. Fredman står blant annet bak

den første nasjonale kartleggingen av bedrifter i Sverige som helt natur, eller delvis lever av å tilby turister naturopplevelser. Denne undersøkelsen har også stor overføringsverdi med tanke på utvikling av norsk naturturisme.

Høster milliarder

– Den nye undersøkelsen viser at bedriftene innom naturturisme i Sverige omsetter for rundt 3,6 milliarder kroner årlig. Hver tredje bedrift vurderer at de er i en vekstfase, sier Fredman.

Han opplyser at guidede aktiviteter i naturen og opphold/overnatting er de viktigste forretningsvirksomhetene innen svensk naturturisme, mens fiske, kajakkpaddling og kano/fosserenning er de viktigste friluftskaktivitetene som tilbys.

Naturturismen i Sverige handler i stor utstrekning om ulike former av aktiviteter ved vann. Den er også i høy grad en sommeraktivitet. 60-80 prosent av alle respondenter anser sommermånedene juni til september som den viktigste sesongen, sier Fredman.

Resultatene i undersøkelsen viser at det går mot en betydelig veksti den naturbaserte reiselivsbransjen de neste årene. – 37 prosent av bedriftene sier de er i en vekstfase, og bare 8 pro-

sent svarer de er i tilbakegang, sier Fredman.

Kartleggingen viser også en allsidig bransje med mange ulike virksomheter som kombineres. – Undersøkelsen vår identifiserer rundt 1800 bedrifter, som vi regner med er rundt to tredjedeler av alle naturturismebedrifter i Sverige, sier Fredman.

Gjennomsnittlig årlig omsetning for de svenske naturturismebedriftene ligger på knapt 2 millioner kroner.

– Det betyr at naturturismen i Sverige omsetter for minst 3,6 milliarder kroner per år, sier Fredman.

Flest bedrifter innen naturturisme i Sverige har Västra Götaland, Norrbotten, Jämtland og Östergötland.

– Ved siden av Sverige er de

viktigste utenlandsmarkedene Tyskland, Danmark, Nederland og Norge, sier Fredman.

Han slår fast at naturturismen vil bli en stadig viktigere del av svensk og norsk reiseliv.

Tre milliarder i Norge

Leder for naturbasert reiseliv ved NMBU, Stian Stensland, opplyser at det også nylig er gjort en under-

søkelse av bedrifter innen naturbasert reiseliv i Norge. – Vi regner med at det er rundt 3000 bedrifter i Norge som tilbyr aktiviteter i naturen mot betaling, sier Stensland.

For bedriftene i den norske undersøkelsen, så er det en større andel som er i en oppstarts (12 prosent) og vekstfase (44 prosent) enn i Sverige.



VEKSTPOTENSIAL

«Norge er rikt på naturopplevelser og har et fantastisk potensial for utvikling av naturbasert reiseliv.»

PETER FREDMAN, PROFESSOR I NATURBASERT REISELIV VED NMBU

– De norske bedriftene har også en mindre omsetning fra naturbasert reiseliv (rundt 1 millioner kroner per år) enn i Sverige (38 prosent) enn i Sverige (15 prosent) som driver i eller i randsonen til en nasjonalpark.

– Noe av forskjellene kan kanskje skyldes at de svenske nasjonalparkene stort sett ligger helt i nord og langt borte fra der folk bor, mens i Norge ligger de mer sentralt til mellom større befolkningsentra. Dette er noe vi ønsker å se nærmere på i samarbeid med blant andre professor Peter Fredman, sier Stensland.

Mer hest og vandring

– Tallene viser at de svenske bedriftene er større og i en mer etablert fase enn i Norge. Næringen er altså mer moden i Sverige. De fleste norske bedriftene er etablert de siste 25 årene, sier Stensland.

I Norge er det også en større andel av vandring-, sykkel-, hest- og skiaktiviteter enn i Sverige, der mye foregår på vann.



ALLE FOTO: ANNE IVENSEN

Fakta

Naturbasert reiseliv

* Ny forskning viser at det finnes rundt 3000 naturbaserte reiselivsbedrifter i Norge og minst 1800 i Sverige.

* De norske bedriftene omsetter årlig for rundt 3 milliarder kroner og de svenske for 3,6 milliarder kroner.

* I Norge er det en større andel av vandring-, sykkel-, hest- og skiaktiviteter enn i Sverige, der mye foregår på vann.

* Stadig flere nordiske studenter satser på utdanning innen naturbasert reiseliv. I Norge er søkertallet til masterprogrammet doblet denne våren.

Kilder: NMBU og ETOUR

100 prosent søkervekst

Føreløpige søkertall for masterprogrammet i naturbasert reiseliv ved universitetet på Ås viser en dobling av antall søkere til studiet i forhold til samme tid i fjor.

Den store veksten i naturbaserte reiselivsbedrifter i Norden gjenspeiler seg også i søkertallet til naturbasert reiseliv ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) på Ås.

– Vi har veldig god søkning til masterprogrammet naturbasert reiseliv for høsten 2014. I fjor på samme tid (22.4) var det 12 forsteprioritetsøkere til masteren, i år har vi så langt 25 søkere, sier leder for naturbasert reiseliv ved NMBU, Stian Stensland.

Den store veksten tror han kommer av at stadig flere har fått øynene opp for at universitetet på Ås tilbyr en master som gir spennende og varierte jobber i skjæringspunktet mellom reiseliv, naturforvaltning og entreprenørskap.

Han opplyser at jobbmulighetene har vært gode for studentene som satser på naturbasert reiseliv.

– Selv om vi skulle utdatte flere kandidater hvert år enn vi gjør i dag, så er den kompetansen studentene får på studiet såpass sammensatt og helhetlig at det finnes mange og varierte jobber innenfor så vel naturforvaltning, reiselivsutvikling og friluftsliv, sier Stensland.

Leder for institutt for naturforvaltning ved NMBU på Ås, Ørjan Totland, sier at de denne våren styrker den naturbaserte reiselivssatsinga ved å ansette professor Peter Fredman, som er en stor internasjonal kapasitet innen forskning og utdanning på naturbasert reiseliv.

– Naturbasert reiseliv står sentralt i Norges reiselivsstrategi. Ansettelsen av Fredman kommer derfor både forskning, undervisning og næring til gode, sier Totland.

– Fredmans internasjonale nettverk samt erfaring fra hjemlandet Sverige er mye verdifullt for oss, sier Stensland.

Masterprogrammet naturbasert reiseliv er tverrfaglig og vektlegger turismefag, miljø- og naturforvaltning, jus og planlag, og entreprenørskap. Hovedarbeidsfeltet for tidligere studenter er vernt og bruk av natur innenfor områdene næringsutvikling, friluftsliv og naturforvaltning.

LARS KRISTIAN STEEN redaksjonen@online.no